

[Ministeren for handel, industri og søfart.] omfang end i 1948. Dette har skabt vanskeligheder ved at finde anvendelse for den årlige tilvækst i antallet af arbejdere, der melder sig på markedet. Heri ligger altså forklaringen på den forøgelse, der har fundet sted i ledigheden — en forøgelse, der, selvom den sammenlignet med førkrigstidens forhold må betegnes som moderat, kalder på et initiativ i den økonomiske politik, især da den særlig hårdt rammer en enkelt gruppe, nemlig de ufaglærte, og endog er særlig stærkt koncentreret omkring visse jyske byer.

Stigningen i produktionen i forbindelse med væksten i udenrigshandelen har gjort den varemængde, der står til samfundets rådighed, større. I alt mener man at kunne regne med, at den samlede disponible varemængde i 1949 vil være ca. 7 pct. større end i 1948.

Det er med glæde, man konstaterer, at de forbedrede økonomiske forhold først og fremmest har ført til en stærk udvidelse af investeringerne. Efter de beregninger, der foreligger, skulle bruttoinvesteringerne i år blive henvend 20 pct. større end i 1948. Investeringsstigningen er delvis finansieret ved lån og gaver fra udlandet, delvis ved en betydelig stigning i den private opsparring her i landet. Hvis disse omstændigheder ikke havde været tilstede, havde en så betydelig forøgelse i investeringerne ikke kunnet gennemføres, uden at det inflatoriske pres var forøget. I stedet står vi i dag i en situation, hvor disse store investeringer er gennemført, samtidig med at det inflatoriske pres er afsvækket. — Jeg må tilføje, at den stærke investeringsstigning ikke på nogen måde overflødig gør forslaget til en investeringsfremmende genopbygningsfond. For det første kan man ikke med sikkerhed vide, om investeringslysten fremover vil være lige så stor. Devalueringen skulle i og for sig stimulere den, men som finansministeren sagde det i går, har der i hvert fald indtil devalueringen været enkelte tegn i modsat retning. For det andet vil der altid være visse grupper af investeringer, der samfundsmæssigt er meget ønskelige, men som har svært ved at blive gennemført uden offentlig støtte — i hvert fald svært ved at blive realiseret så hurtigt, som det i den nuværende situation er ønskeligt. Mejerirationalisering er et godt eksempel herpå, ganske som man kan pege på finansieringsstøtte til grundforbedringsarbejder, opførelse af ensilagebeholdere, bygningsreparationer m. v. som fortilfælde.

Skal det hul i Danmarks betalingsbalance,

der for tiden udfyldes af Marshallhjælpen, senere dækkes af os selv, må det enten ske gennem nedsat levestof eller gennem øget produktion. Vi vil naturligvis ønske at vælge den sidste, den positive løsning. I så fald må det ske ved nye investeringer og en fortsat forbedret effektivitet, idet der næppe er store uudnyttede reserver tilbage i vort nuværende produktionsapparat. Disse yderligere effektivitetsforbedringer må ske nu; allerede om et par år kan det være for sent.

Jeg skal derefter gøre nogle bemærkninger om betalingsbalancen for 1949.

Den fremgang, der har præget dansk økonomi i 1949, har i høj grad gjort sig gældende også for udenrigshandelens vedkommende. Ved årets begyndelse opstillede man en betalingsbalanceplan for 1949, som man fra mange sider fandt var udtryk for en meget optimistisk vurdering af udsigterne for udenrigshandelen. Man regnede således med en eksport i 1949 på op imod 3,8 milliarder kr. mod godt 2,6 milliarder kr. i 1948. For importens vedkommende regnede man med en stigning fra godt 3,3 milliarder kr. i 1948 til knap 4,3 milliarder kr. i 1949, altså med en stigning på ca. 1 milliard kr.

Udviklingen synes foreløbig at vise, at den optimisme, man lagde for dagen ved årets begyndelse, i det store og hele har været begrundet. Ja, på visse punkter har udviklingen i første halvår af 1949 endog været gunstigere, end hvad man ved årets begyndelse mente at kunne regne med. Produktionen og eksporten har således oversteget forventningerne for en række af landbrugets varer, navnlig æg og mælkekonserves. Derimod har eksporten af forskellige industrivarer knap nået de skøn, man opstillede ved årets begyndelse, selvom der dog også for industrieksportens vedkommende er tale om en meget væsentlig forøgelse i forhold til 1948.

Som følge af stigningen i eksporten og øgede leveringsmuligheder fra udlandets side har man kunnet gennemføre en udvidelse af importen i forhold til, hvad der oprindeligt var forudset, først og fremmest af kul og koks, mineralske olier, jern, stål og tekstilvarer.

Visse væsentlige forudsætninger har dog ændret sig, siden den oprindelige oversigt blev opstillet. Betalingsbalanceplanen for 1949 forudsatte en Marshallhjælp på 109 mill. dollars i perioden 1949—50, og betalingsbalanceplanen var opstillet under forudsætning af, at omkring halvdelen af dette beløb ville være til rådighed i andet halvår